

अष्ट्रेलियामा काम गर्ने

तपाईंको पैसा व्यवस्थित गर्ने तथ्य पत्र

जब तपाईंले अष्ट्रेलियामा काम गर्नु हुनेछ र तपाईंले रोजगार पाउनु हुनेछ, अनि तपाईंलाई तलब दिईनेछ र तपाईंले कमाएको पैसामा कर तिर्नु पर्दछ

काम गरेवापत पैसा पाउने

जब तपाईंले तलब पाउनु हुनेछ तपाईंले पे स्लिप पाउनु हुनेछ। तपाईंको पे स्लिपले तपाईंको तलब कति तिरियो, कति कर तिरेको र तपाईंको निवृत्तिभरण कोषमा कति निवृत्तिभरण (सुपर) रकम राखेको उल्लेख गर्दछ।

कर

जब अष्ट्रेलियामा काम गर्नु हुन्छ तपाईंले अष्ट्रेलियाको सरकारलाई कर तिर्नु पर्दछ ताकि सरकारसंग सामुदायिक आवश्यकताहरू, जस्तै अस्पताल, विद्यालय, सडक र सार्वजनिक यातायातहरू (बस र रेलहरू) को लागि पैसा हुन्छ।

कर फाइल नम्बर (Tax file number)

अष्ट्रेलियामा हरेकसंग कर फाइल नम्बर हुन्छ। तपाईंले अष्ट्रेलियामा काम गर्नको लागि कर फाइल नम्बर चाहिन्छ। जब नोकरी शुरु गर्नु हुन्छ, तपाईंले आफ्नो कर फाइल नम्बर तपाईंको रोजगारदातालाई दिनु पर्दछ।

निवृत्तिभरण (superannuation)

यो पैसा तपाईं बृद्ध हुँदाको लागि र काम गर्न छोडि सकेपछिको लागि बचाएर राखिएको हो। यो तपाईंको रोजगारदाताले तपाईंको निवृत्तिभरण कोषमा राखि दिन्छ।

याद गर्नु होस

- ▶ जब तपाईंले अष्ट्रेलियामा काम गर्नु हुन्छ र रोजगारी पाउनु हुनेछ, तपाईंले पैसा पाउनु हुनेछ।
- ▶ जब तपाईंले अष्ट्रेलियामा काम गर्नु हुन्छ, तपाईंले अष्ट्रेलियाको सरकारलाई कर (पैसा) तिर्नु हुनेछ।
- ▶ निवृत्तिभरण त्यो पैसा हो जुन तपाईं बृद्ध हुँदाको लागि र काम गर्न छोडि सकेपछिको लागि बचाएर राखिएको हो।
- ▶ तपाईंको रोजगारदाताले साधारणतया तपाईंले कमाएको पैसामा थप ९% निवृत्तिभरण तपाईंको लागि तिरिदिन्छ। यो तपाईंको तलब माथिको थप पैसा हो।

थप जानकारी कहाँबाट लिने

निवृत्तिभरण को बारेमा थप जानकारीको लागि मनिस्मार्ट (MoneySmart) को वेबसाईट www.moneysmart.gov.au मा हेर्नुहोला, अथवा १३०० ३०० ६३० मा फोन गर्नुहोला।

यदि तपाईंलाई तपाईंको रोजगारदाता संग समस्या भएमा अथवा कामदारको रूपमा आफ्नो अधिकारको बारेमा ज्ञान चाहानु भएमा, फेयर ओर्क अष्ट्रेलिया (Fair Work Australia) को वेबसाईट, www.fwa.gov.au, अथवा १३०० ७९९ ६७५ मा सम्पर्क गर्नुहोला।

माईकलले उसको नयाँ काम शुरु गर्दछ

माईकल बिगत ३ महिना सम्म बेरोजगार थियो र उसलाई आवश्यक सामानहरू किन्नको लागि उसले सेन्टरलिङ्कबाट भुक्तानी पाईरहेको थियो।

उसले स्थानिय कपडा पसलमा बिक्रेता पदको लागि आवश्यकता खुलेको देख्छ। उसले निवेदन गर्यो, अन्तर्वातामा गयो र जागिर पायो।

माईकलले उसको नयाँ रोजगारदाताबाट जागिरको पुरा बिवरणको पत्र पाउँदछ।

माईकलले पत्र पढ्यो। त्यसमा रोजगारदाताको नाम ज्याक स्मिथ र कम्पनीलाई क्लोथस आर अस थियो। पत्रमा उसको कामको पदलाई 'clothing salesperson' भनिने कुरा उल्लेख गरिएको थियो, माईकलले घण्टाको \$१६ र हप्ताको २५ घण्टा औसिक समय काम गर्ने उल्लेख गरिएको थियो।

२ हप्ता काम गरेपछि, माईकलले पहिलो तलब थापे। उसले पे स्लिप पनि पायो। उसले कति तलब पाएको, कति कर तिरेको, निवृत्तिभरण कोषमा रोजगारदाताले कति निवृत्तिभरणको रकम राखिदियो देख्दछ।

उसको पे स्लिपमा, माईकलले २ हप्ताको \$८०० कमाएको मा \$८५ कर तिरेको देखिन्छ। उसको रोजगारदाताले \$७२ विशेष कोषमा निवृत्तिभरणको लागि तिरिदिएको देख्दछ।

अर्को हप्ता, माईकलले सेन्टरलिङ्कबाट पैसा पाउँदछ।

माईकललाई थाहा छ की उसको नयाँ नोकरीको बारेमा सेन्टरलिङ्कलाई सूचित गर्नु महत्वपूर्ण छ जसले गर्दा उनीहरूले दिने रकम परिवर्तन हुन्छ। सेन्टरलिङ्कलाई नभन्नाले माईकलले धेरै पैसा पाउन सक्दछ र त्यो ऋण हुन सक्दछ। उसले त्यो रकम तिर्नु पर्दछ वा समस्यामा फस्दछ।

माईकलले सेन्टरलिङ्कलाई उसको नयाँ जागिरको बारेमा फोन गरेर भन्दछ र रोजगारदाताको चिठी को प्रतिलिपी पनि पठाउँदछ।

This page has been intentionally left blank.